

Umjetnička djela
profesora i studenata ALU
iz fundusa Gradskog muzeja
u Požegi

U susret 100-toj obljetnici
Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu

Velika izložbena dvorana Gradskog muzeja u Požegi
Izložba je otvorena od 8. do 13. ožujka 2007.
od 10 do 12 sati i 17 do 19 sati

Izložba u povodu

Dana grada Požege, 12. ožujka, Grgureva

•

780. obljetnice prvog spomena grada Požege (11. siječnja 1227.)

•

100. obljetnice Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu (19. listopada 1907.)

Požega

2007.

U susret 100. obljetnici Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu (19. listopada 1907.)

Počeci likovnog školovanja u našim krajevima

Prvi dokumenti o likovnom školovanju u našim krajevima datiraju još u vrijeme vladavine carice Marije Terezije (1740.- 1880.) Budući da je i sama bila slikarica (izložba u Schönbrunnu "Marija Terezija i njezino doba"), carica se osobito ljubavju brinula za napredak likovnih umjetnosti u svom carstvu.

Carica Marija Terezija je osnovala škole za crtanje, a car Josip II utemeljio je takozvane "Nedjeljne škole za crtanje".

O važnosti crtanja govori i naredba iz 1786. godine koja nalaže obrtnicima kojima je u radu nužno crtanje, da ne smiju osloboditi svoje šegrte, ako se ne iskažu da su godinu dana "nedjeljom i svecem marljivo polazili risarsku školu".

Ova naredba vrijedila je i za grad Požegu gdje se u 18. stoljeću crtanje bilježi kao obvezan predmet u školovanju obrtnika (Kempf 1910 : 472)

"...Za bolju izobrazbu šegrta bilo je već od vremena Marije Terezije neke vrste šegrtskih škola, a osobita se znamenitost podavala crtanju (Scholae graphidis). Naredbom kr. namjesničkog vijeća od 7. veljače 1792. određeno je da se u mjestima, gdje postoje četvero razredne pučke škole ni jedan šegr ne smije osloboditi, koji nije s uspjehom polazio IV razred dotično crtarsku školu. Toj se odredbi oprlo obrtništvo izjavivši, da voli naučnike otpustiti, nego li siliti na polaz škole". Takova je škola bila u Požegi, premda su se obrtnici živo opirali šiljanju šegrta u školu, a grad održavanju škole. Otpisom od 29. listopada 1833. udarilo je kr. Namjesničko vijeće i globu na one majstore, koji ne šalju šegrte u školu. Kao da ni djelovanje cehova nije

moglo da doskoči ovome zlu. No godine 1846. ipak su se otpočele nedjeljne škole za šegrte (Scholae dominicales)."

Iako su ovi podaci vrlo značajni u sagledavanju važnosti crtanja u 18. i 19. stoljeću, prof. dr. Matko Peić, profesor povijesti umjetnosti na ALU u Zagrebu konstatirao je " da je kod nas prisutnost umjetničkih škola relativno kasna usprkos tome što je isklesana Rudina kraj Požege." (aludirajući vjerojatno na mogućnost postojanja kiparske radionice na našem području zbog umjetničke izvrsnosti kamenih konzola benediktinskog samostana i crkve sv. Mihovila na Rudini kraj Požege.)

Osnivanje Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu

Kada je 19. listopada 1907. godine Kraljevska hrvatska slavonska dalmatinska vlada naredbom osnovala Privremenu višu školu za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu, bio je to stvarni početak kontinuiranog djelovanja zagrebačke Akademije likovnih umjetnosti.

Lutanja naših umjetnika po europskim prijestolnicama i importiranje djela stranih umjetnika potaknulo je osnivanje vlastite umjetničke škole koja je stvarala istovremeno i svoju povijest, ali i povijest naše moderne umjetnosti, svrstavajući se u red najuglednijih ustanova te vrste u ovom dijelu Europe.

Od Roberta Frangeša Mihanovića, Menci Klementa Crnčića, Bele Csikoša Sesije do Vladimira Becića i Tomislava Krizmana dalje do Frane Kršinića, Antuna Augustinčića, Ljube Babića, pa sve do umjetnika naših dana, plejada vrsnih likovnih stvaralaca djelovala je i

djeluje na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. ALU izrasla je "od skromnog privatnog tečaja u veliku narodnu likovnu pedagošku ustanovu" pisao je 1958.g. Ljubo Babić, tadašnji rektor Akademije.

Akademiju likovnih umjetnosti pohađalo je od njenog osnivanja više od 2000 studenata. Tijekom svojih sto godina više puta je mijenjala naziv zadržavajući konstantno u imenu svoj smisao, a to je umjetnost i umjetnička školska, odnosno akademska obuka.

(Akademija je najviši zavod za nastavu likovne ili primijenjene umjetnosti. Novovjeke umjetničke akademije od 16.st. razvile su se iz profesionalnih udruženja, cehova ili iz ateljea pojedinih umjetnika.

One se postepeno počinju izdržavati od lokalnih vlasti ili od države, s vlastitim naučnim planom, statutima i upravom. U njima se poučava slikanje, crtanje, kiparstvo, grafička umijeća, umjetni obrt, a povremeno i arhitektura. Akademije često stvaraju svoj smjer ili stil. Nastava se odvija u klasama ili u majstorskim radionicama, a traje 4 do 6 godina.)

1907. Viša škola za umjetnost i umjetni obrt

1918. Kraljevska viša škola za umjetnost
i umjetnički obrt

1921. Akademija za umjetnost i umjetni obrt

1924. Umjetnička akademija

1940. Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu

Umjetnička djela nastavnika i studenata Akademije likovnih umjetnosti u Požegi i požeškom kraju

Već od samog početka djelovanja Akademije, a i prije njena osnivanja, mnogi njeni profesori i studenti

bili su autori umjetničkih djela po cijeloj našoj zemlji. Za nas su svakako najznačajnija ona koja su umjetnici ove akademije napravili za naš grad Požegu i naš požeški kraj. Punih sto godina stvarana su djela kao dio naše kulturne povijesti. Među prvim 1899. godine, bile su to freske na svodu današnje katedrale sv. Terezije koje su oslikali **Oton Iveković (r. 1869 -1939), upravitelj i nastavnik Akademije** i **Mato Celestin Medović (r.1857. - 1920.)**. **Profesor Akademije Ferdo Kovačević (r. 1870. - 1927.)** po narudžbi baruna Turkovića 1901. godine novu oltarnu palu s prikazom Rođenja Marijina za župnu crkvu sv. Marije u Kutjevu. Veliki događaj Euharistijskog kongresa 1937. godine i posveta prve crkvice u čast bl. Nikole Tavelića u Cerovcu uz sudjelovanje tada nadbiskupa, danas bl. kardinala Alojzija Stepinca uveličalo je djelo našeg poznatog **akadenskog kipara i redovnog profesora ALU u Zagrebu Ive Kerdića (r.1881. - 1953.)** koji je za crkvu izradio reljef blaženika. Iste 1937. godine u franjevačkoj crkvi sv. Duha u Požegi posvećen je oltar bl. Nikole Tavelića, a nad njim je postavljena slika blaženika **akadenskog slikara Gabrijela Jurkića (r.1886. - 1974.)**.

Redovni profesor ALU Ivo Režek (r. 1898. - 1979.) 1972. godine naslikao je po narudžbi fresku sv. Antuna u Mihaljevcima. Godine 1979./1980. **akadenski kipar ALU u Zagrebu Ante Starčević (r.1933. -)** izradio je po narudžbi msgr. Jozе Devčića mozaik sa likom bl. kardinala Alojzija Stepinca i nacрте liturgijskih predmeta za župnu crkvu sv. Mihovila u Stražemanu. Tabernakul je 1999. godine za istu crkvu izradio **akadenski slikar - grafičar ALU Hrvoje Ljubić (r.1965. -)**. Isti umjetnik oblikovao je, nakon ustanovljenja Požeške biskupije i inauguracije prvog požeškog biskupa dr. Antuna Škvorčevića, a onda i

Literatura:

1. *Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu 1907. - 1987. izdano u Zagrebu u povodu 80. obljetnice ALU.*
2. *Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu 1907. - 1997. izdano u Zagrebu u povodu 90. obljetnice ALU*
3. *Ivanka Reberski, Likovna baština Požege u 20. stoljeću, Kulturna baština Požege i Požeštine, Požega 2004.*
4. *Enciklopedija Hrvatske umjetnosti I, II, Zagreb 1995.*
5. *Enciklopedija likovnih umjetnosti I,II,III,IV, Zagreb 1960.*
6. *Dokumentacija Odjela povijesti umjetnosti Gradskog muzeja u Požegi (fototeka, inventarne knjige)*
7. *Julije Kempf, Požega, 1910.*

dovršavanja unutrašnjeg uređenja crkve sv. Lovre 2000. godine, niz predmeta liturgijskog značaja u srebru, relikvijar s relikvijom bl. Alojzija Stepinca, tri srebrna svjećnjaka, srebrno raspelo, te četrnaest postaja Križnog puta. **Redovni profesor ALU Josip Biffel (r.1933.)** izradio je 1998. godine vitraje u crkvi sv. Lovre.

Umjetnička djela mnogih drugih umjetnika profesora i studenata ALU nalaze se u Dijecezanskom muzeju Požeške biskupije i slaveći svoju 100. akademsku, slave i 10. obljetnicu osnutka Požeške biskupije, te ih je vrijedno na poseban način spomenuti i istaknuti. Dijecezanski muzej čuva umjetnine profesora i studenata Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, **redovnog profesora ALU Ive Kerdića (r.1881. - 1953.), redovnog profesora Zlatka Šulentića (r.1893. - 1971.), redovnog profesora Ferdinanda Kulmera (r.1925. -), profesora Ivica Šiška (r.1946.), redovnog profesora Josipa Poljana (r.1935.), akademske slikarice Marije Muljević (r.1948.), akademskog slikara Zdravka Ćosića (r.1941. - 2006.), akademskog slikara Dimitrija Popovića (r.1951.)...**

Jedan dio umjetnina profesora i studenata ALU nalazi se na otvorenom "izložbenom" prostoru našega grada Požege. Svakako treba spomenuti skulpturu "Majka i dijete" **akademskog kipara Mate Šanga (r.1947.)** koja je nastala oko 1980. godine i postavljena u Parku Babin Vir. Nekoliko godina kasnije, 1985. **akademski kipar i redovni profesor ALU u Zagrebu Kruno Bošnjak (r. 1936)** izradio je brončanu bistu akademskog slikara Miroslava Kraljevića u povodu 100- obljetnice slikareva rođenja. Bista je postavljena na Trgu Matka Peića.

Od umjetničkih djela vrijednih pažnje u požeškom kraju treba spomenuti mozaik **akademskog slikara Ede Murtića (r.1921.)** "Šušnjarska bitka" i "Spomenik pobjede" u Kamenskoj (uništen) **akademskog kipara Vojina Bakića (r.1915. - 1992.)**.

Danas Grad Požega okuplja mlade umjetnike Akademije likovnih umjetnosti. U povodu 83. obljetnice rođenja prof. dr. Matka Peića 13. veljače 2006. godine **akademska kiparica Tatjana Kostanjević (r.1963.)** izradila je bistu prof.dr Matku Peiću. Ubrzo nakon toga 20. veljače 2006. godine Društvo sv. Grgur i Grad Požega daju podići spomenik sv. Florijanu u niši zgrade Suda, a izradio ga je **akademski kipar Mladen Šimunović (r. 1968.)**

Sagledavajući sva ta djela na našem tlu i u našem kraju osjetno je izrastanje kroz vrijeme jednog unutrašnjeg bogatog života koji je napajajući se na vrelu umjetničkog sazrijevanja u Akademiji likovne umjetnosti okupljao sto godina likovna umijeća. Prenoseći se svuda preko umjetnika, djela su bogatila naše osjećaje i saznanja, stoga možemo reći da je ona bila doista živi izvor umjetnosti.

Ova umjetnička ljepota zaustavljena je i jednim svojim dijelom u Gradskom muzeju u Požegi. Ovom prigodom nakana nam je prezentirati slike sakupljene na jednom mjestu kako bi se sagledalo bogatstvo koje je cijelo jedno stoljeće prolazilo pokraj nas.

Dio umjetnika nećemo moći upoznati jer su nam poznate samo činjenice da su pohađali ALU i da su iz Požeškog kraja. To su Florscütz Ferdo (r.1907.) odjel arhitekture; Hržina Sonja (r.1963.) slikarski odjel; Strecha Zdenka (r.1917.) slikarski odjel; Večerin Zdenka (r.1958.) nastavnički odjel (ALU/ FF).

POPIS IZLOŽENIH DJELA:

1. OTON IVEKOVIĆ,
(r. Klanjec 1869. - 1939. Zagreb)

Profesor ALU od 1908. do 1939.

Portret protomedicusa Ignjata Thallera, 1903.

Ulje na platnu

Dim.š.70 x 100cm

Inv.br. U -1, B - 6282

1

2

2. BELA CSIKOS SESIJA,
(r. Osijek 1864. - 1931. Zagreb)

Profesor ALU od 1907. - 1931.

Portret Dragutina pl. Grabarskog Gvozdanovića, 1901.

velikog župana

Ulje na platnu

Dim.š.108 x v.145cm

Inv. Br. U - 25

3. IVO KERDIĆ,
(r. 1881. Davor - 1953. Zagreb)

Redovni profesor ALU od 1923. - 1947.

Značka "Hrvatski junak", 1937./40.

Metal, ljevani reljef

?2,5 cm, sign. I. K.

Inv. br. 341,

3

4

4. TOMISLAV KRIZMAN,
(r. 1882 Orlovac kraj Karlovca - 1955. Zagreb)

Profesor ALU od 1912. - 1955.

Požeški trg, 1918.g

Bakrorez

Dim. š.49,5 x v.44,7 cm

Inv. Br. U - 62

5. PETAR ORLIĆ,
(r. 1893. Krapje - 1965. Zagreb)
Slikarski odjel d.1916.

Portret Janka Jurkovića, požeškog književnika, 1927.
ulje na platnu
dim. š. 75 x v. 92 cm
Inv.br.U-30

5

6

6. GRETA PEXIDER SRIĆA (TURKOVIĆ),
(r. 1896. Križevci - 1978. Zagreb)
Kiparski odjel u. 1915/16

Gretica
gips
dim. v. 35 cm
/Hrvatski državni arhiv - odjel Požega/

7. ZVONIMIR WYROUBAL,
(r. 1900.Karlova - 1990. Zagreb)
Slikarski odjel u. 1916/17

Autoportret,1961.
Ulje na lezonitu
Sign.d.d. "Z.W."
Dim. š. 32 x v. 38 cm
Inv.br. 153, Ul. br. 61/82

7

8

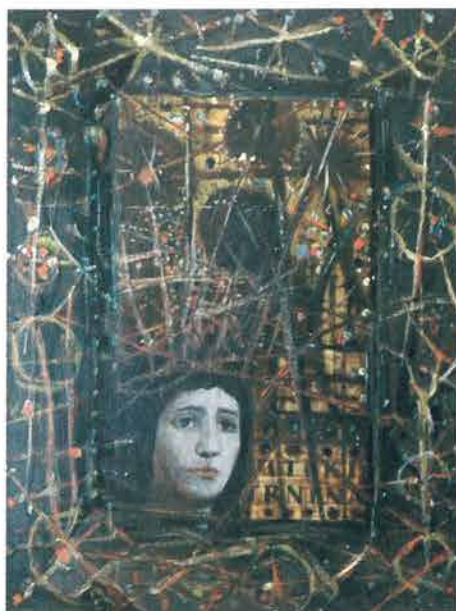
8. EDO (EDMUND) KOVAČEVIĆ,
(r. 1906.Gospić - 1993. Zagreb)
Slikarski odjel d.1930. - V. Becić

Cvijeće na sivom, 1975.
Ulje na platnu
Dim. š. 50 x v. 64 cm
Inv. Br. U - 135

9

11.1

10

11.2

9. JOSIP JANDA,
(r. 1911. Kaptol - 1999. Zagreb)
Slikarski odjel d. 1938. - V. Becić
Mrtva Priroda s voćem, 1959.
Ulje na platnu
Dim. š. 67 x v. 62 cm
Inv. Br. U - 275

10. JOSIP RESTEK,
(r. 1915. Volarje - 1987. Zagreb)
Slikarski odjel d. - Lj. Babić
Portret Milke Trnine, 1954.
Ulje na platnu
Dim. š. 73 x v. 90cm
Inv. Br. U - 146

11. ŽELIMIR JANEŠ,
(r. 1916. Sisak - 1996.)
Redovni profesor ALU
Kiparski odjel d.1941. - I. Meštrović

11.1.
Plaketa Općinske skupštine s motivom zgrade
općine, danas Županije
metal
Inv. br. 5501, Ul. br. 401/76

11.2.
Plaketa s motivom ključa Grada Požege
metal
Inv. br. 5503, Ul. br. 49/77

12. DRAGUTIN SAX,
(r. 1917. N. Gradiška -)
Slikarski odjel, d. - Z. Šulentić
Autoportret, 1950.
Ulje na kartonu
Dim. š. 25 x v. 29,5 cm
Inv. br. U-143, Ul. br. 278/80

12

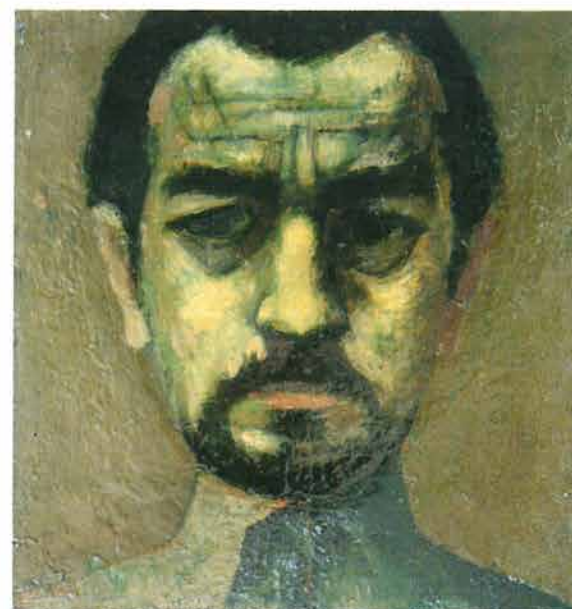
13

13. NIKOLA REIZER,
(r. 1918., Samobor -)
Redovni profesor ALU
Slikarski odjel d. 1963.
Figura
Akvarel
Sign. D.d. "Reise"
Dim. š. 35 x v. 45 cm
Inv. br. 10.027

14. RAUL GOLDONI,
(r. 1919. Split - 1983. Zagreb)
Slikarski odjel d. 1946. - M. Tartaglia
Testija
Staklo
Dim. v. 20cm
/ izrađena za Muzički festival "Slavonija 1981."/

14

15

15. VLADIMIR UDATNY,
(r. 1920. Voćin - 1972. Rijeka)
Slikarski odjel d. 1951. - M. Tartaglia
Autoportret, 1966.
Ulje na dasci
Dim. š. 45 x v. 46 cm
Ul. br. 277/80
Inv. br. U-144
Inv. Br. 10.021

16

18

16. MATKO PEIĆ,
(r. 1923. Požega - 1999. Zagreb)

Profesor ALU

Slikarski odjel d.1946. - V. Becić, Lj. Babić

Požeški trg, 1941.

Akvarel

Dim. š. 53 x v. 43 cm

Inv.br.10.022

17

17. BOŽIDAR KOPIĆ,

(r. 1926. Pregrada -)

Slikarski odjel d. - Ivo Režek

Olujni dan

Ulje na platnu

Dim. š. 50 x v. 73cm

Inv. br. 10.023

18. PREDRAG GOLL,

(r. 1931. Pisarovina)

Slikarski odjel d. - A. Mejzdić

Sa sela, 1973.

akvarel

Dim. š. 48 x v. 36 cm

Inv. Br. 10.024

19. ZDRAVKO ĆOSIĆ,

(r. 1941.g, Kobaš - 2006.)

Slikarski odjel d. 1965. - V. Parać

Požeški trg, 1975.

Ulje na platnu

Dim. š. 56 x v. 47 cm

Inv. br.10.025

19

20. ROBERT EMIL TANAY,

(r. 1944. Zagreb)

Profesor ALU

Slikarski odjel d.1967. - A. Mezdrić

Mrtva priroda, 1976.

Ulje na platnu

Dim. š. 54 x v. 70 cm

Inv. br. 3403

20

21. MATE ŠANGO,

(r. 1947.g, Privlaka)

Kiparski odjel d.1974. - V. Micheli

Prijedlog za spomenik Miroslavu Kraljeviću, 1985.

gips

dim. v. 70 cm

Inv. br.10.026

21

22. TOMISLAV ČULINA,

(r. 1955.g. Sl. Požega)

Grafički odjel d. 1982. - F. Baće

Krajolik u plavom, 2006.

akvarel

Dim. š. 51 x v. 38cm

Inv. Br.10.004

22

23. MILAN BAJT,

(r. 1957.g. Sulkovci)

Nastavnički odjel ALU/ FF d. - J. Biffel

Pejzaž, 1981.

Ulje na lezonitu

Dim š. 47 x v. 60 cm

Inv. br. U - 154

Ul. br. 159/81

23

24

25

26

27

28

24. LIDIJA IVANČEVIĆ ŠPANIČEK, (r. 1961. Požega)
d. 1985. - S. Jančić, R. Labaš

Nastavnički odjel ALU / FF

Cvijeća, 2003.

ulje na platnu

Dim. š. 48 x v. 58,5cm

(priv. vl.)

25. NINOSLAV PIROVIĆ, (r. Vinkovci 1964.)

Slikarski odjel, d. 1990. - I. Friščić

Orah pod snijegom, 1998.

Lavirani kineski tuš

Dim. š. 54 x v. 43cm

(priv. vl.)

26. JOSIP JERKOVIĆ, (r.1966. Ljepunice, BIH)

Slikarski odjel, d. 1989. - F- Kulmer

"Bez imena", 2003.

Ulje na platnu

Dim. š. 50 x v. 70 cm

Inv. br. U - 266

Ul. br. 81/05

27. JOSIP ZANKI, (r.1969. Zadar)

Grafički odjel d. 1994. - M. Šutej

Požega, Trg Sv. Trojstva, 2002.

Akvarelirani bakropis

Dim. š. 17,5 x v. 32,5 cm

Ul. br. 9/03-7

Inv. br. 10.030-1

28. TANJA TINTOR, (1975. Donji Miholjac)

Nastavnički odjel, d. 2001. - A. Rašić

Pejzaž, 2002.

Ulje na platnu

Dim. š. 80 x v. 60cm

(AL-02-3-3)

IMPRESUM

GRADSKI MUZEJ
MATICE HRVATSKE 1
34000 POŽEGA
TEL/FAX: 034/272 - 130
E - mail: gradski -muzej-pozega@po.t-com.hra

Nakladnik
GRADSKI MUZEJ
POŽEGA

Za nakladnika
MAJA ŽEBČEVIĆ MATIĆ, dipl.etn.
ravnateljica

Autorica izložbe i kataloga
LIDIJA IVANČEVIĆ Španiček, prof.

Fotografije
DUŠKO MIRKOVIĆ

Oblikovanje kataloga
AUREA marketing Požega

Tisak
TISKARA POŽEGA

Nakladnik
250 primjeraka

